

Država in družba skupaj proti korupciji

Izjava za javnost ob mednarodnem dnevu boja proti korupciji

Vsem v Sloveniji je danes jasno, da korupcija predstavlja enega večjih izzivov družbe. Korupcija povzroča škodo na gospodarstvu, javnih sredstvih v zdravstvu, sociali, šolstvu, pri dostopu do javnih virov in ruši pravni red. Ni je raziskave, tudi mednarodne ne, ki bi kazala pozitiven trend omejevanja korupcije v Sloveniji.

To je problem, ki ga ne morejo preseči zgolj samostojni državni organi. Problem Slovenije niso toliko ekscesni posamični koruptivni primeri, ki se vsake toliko pojavijo v javnosti, temveč samo stanje duha družbe ter strukturna korupcija. Za učinkovito odpravo korupcije je potrebno partnerstvo med protikorupcijskimi ukrepi državnih organov in spremembami v družbi. Tega pa zgolj 'od zunaj' z aktivnostmi državnih organov ni moč izkoreniniti. Slednje bodo nastopile in bodo vidne le, če bo odločitev zanje dozorela v glavi vsakega posameznega politika, gospodarstvenika, javnega uslužbenca, funkcionarja in prebivalca Slovenije. Da pa bi prišlo tudi do spremembe stanja duha družbe, morajo odločitvi za spremembe slediti konkretna etično naravnana ravnanja posameznikov, podjetij in institucij.

Z namenom spodbuditi nastajanje protikorupcijskih programov in mehanizmov za krepitev etike in integritete v Sloveniji ter poudariti nujnost njihovega sodelovanja, se ob letošnjem mednarodnem dnevu boja proti korupciji skupaj predstavljamo nekatere organizacije, ki si s svojimi protikorupcijskimi aktivnostmi prizadevamo za večjo integriteto na svojih področjih dela.

Komisija za preprečevanje korupcije

Javna podjetja in gospodarske družbe, v katerih ima večinski delež oziroma prevladujoč vpliv država ali lokalna skupnost sodijo v sistemu **Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK)**, ki ga izvaja Komisija za preprečevanje korupcije, v širšo sfero javnega sektorja. Ti subjekti imajo v primerjavi s čistimi zasebnimi gospodarskimi subjekti določene zakonske obveznosti, povezane s preprečevanjem korupcije: v pogodbe nad 10.000 evri morajo vključiti **protikorupcijsko klavzulo**, v določenih primerih (če so zavezani delovati skladno z zakonodajo, ki ureja javno naročanje) morajo pridobiti **izjavo o lastništvu subjektov**, s katerimi poslujejo, poslovodne osebe teh podjetij pa so **zavezanci za prijavo premoženjskega stanja**.

ZIntPK ureja tudi dva instituta, ki sta pomembna za onemogočanje vdora/vpliva politike v javna podjetja oziroma za onemogočanje vdora/vpliva kapitala na politiko in onemogočanje izrabe javne funkcije za pridobivanje poslov – to sta **nezdružljivost javne funkcije s položajem** v organih upravljanja, nadzora in vodenja gospodarskih družb in **omejitve poslovanja**, ki veljajo med organi, v katerih delujejo funkcionarji, in podjetji, s katerimi so povezani funkcionarji tega organa oziroma njihovi družinski člani. Komisija poleg nadzora po ZIntPK na navedenih področjih izvaja tudi preventivne aktivnosti in sodeluje na dogodkih, ki so usmerjeni v to, da bi temeljne elemente in vrednote protikorupcijskega delovanja in zavest o škodljivih vplivih korupcije na gospodarstvo vnesli tudi v vse segmente gospodarstva. Komisija je v minulem letu sodelovala in še sodeluje med drugim

pri pripravi predloga Zakona o Slovenskem državnem holdingu ter pri aktivnostih v zvezi z Zakonom o ukrepih RS za krepitev stabilnosti državnih bank (ki opredeljuje delovanje t.i. slabe banke).

Združenje Manager

V letu 2013 je Združenje Manager uveljavitev profesionalnega, etičnega menedžmenta postavilo med tri strateške programske cilje. Združenje je po odmevni januarski okrogli mizi **‘Smo za etični management, ne sistemsko korupcijo’**, letos sodelovalo ali organiziralo 14 dogodkov, namenjenih ozaveščanju o poslovni etiki in se vključilo v več kot 15 prispevkov o tej temi. Združenje je tudi podpisnik sporazuma za pripravo **Slovenskih smernic za korporativno integriteto**, ki je skupen projekt Gospodarske zbornice Slovenije, Ekonomske fakultete, Združenja nadzornikov Slovenije in Združenja Manager. Smernice so trenutno v usklajevanju med članicami delovne skupine in nekaterimi ožjimi deležniki, v decembru pa bodo dane v širšo javno razpravo. Združenje podpira in sodeluje tudi pri ustanovitvi **Inštituta za etiko pri SAZU**, ves čas pa deluje v okviru ZM tudi **Častno razsodišče**.

Združenje nadzornikov Slovenije

Poslanstvo Združenja nadzornikov Slovenije (ZNS) je, da s svojimi aktivnostmi izboljšuje učinkovitost korporativnega upravljanja, ki ni mogoče brez **etičnega poslovanja družb** in njihovih vodilnih ter profesionalnega dela članov nadzornih svetov, ki te družbe nadzorujejo. S tem namenom ZNS podpira številne aktivnosti na tem področju, ki jih letos zaznamuje sodelovanje pri oblikovanju **Slovenskih smernic za korporativno integriteto**. V ospredju aktivnosti ZNS je poleg rednega delovanja **Častnega razsodišča ZNS** tudi preoblikovanje obstoječega Etičnega kodeksa ZNS v **Kodeks profesionalnega ravnanja za člane nadzornih svetov**, ki definira standarde strokovnosti in etična načela za delovanje članov nadzornih svetov. «Samo vztrajno sledenje etičnim načelom in dobri praksi korporativnega upravljanja nam bo prineslo spremembe. Člani nadzornih svetov so tisti, ki morajo od uprav zahtevati implementacijo ustreznih orodij in vzpostavitev sistemov kontrol, ki bodo to omogočali.» je dodala mag. Irena Prijović, generalna sekretarka ZNS.

Transparency International Slovenia- Društvo Integriteta

Transparency International Slovenia- Društvo Integriteta je prostovoljna, nevladna, nepolitična in nepridobitna organizacija. Je polnopravna članica največje mednarodne organizacije za boj proti korupciji na svetu. Poslanstvo društva je ozaveščati, izobraževati in varovati javni interes pri vzpostavljanju integritete v družbi. Podjetjem približujemo mehanizme za vzpostavljanje integritete in transparentnosti, *»ki so nujno potrebni za uspešno preprečevanje podkupovanja, kot izraz temeljnih vrednot integritete in odgovornosti,«* pravi generalni sekretar Društva Integriteta Vid Doria. Eno takih orodij društva so tudi **Načela poslovanja za preprečevanje podkupovanja**, ki so bila v letošnjem letu posodobljena in predstavljajo zlati standard programov proti podkupovanju. Društvo obenem ustanavlja **Korporativni forum**, ki bo združeval podjetja, ki stremijo k delovanju v skladu z etiko, transparentnostjo in odgovornostjo in želijo postati zgled drugim družbam in podjetjem na področju dobrega upravljanja in odgovornega vodenja.

Iniciativa Ethos

Iniciativa Ethos je delovna skupina članov različnih organizacij, ki si prizadeva za krepitev etičnosti in boj proti korupciji v gospodarstvu. Iniciativa **deluje v sklopu Društva UNGC Slovenija od leta 2010**. Pri svojih aktivnostih se iniciativa osredotoča na poštenost poslovanja, saj je to ključni vzvod dolgoročne konkurenčnosti podjetij in gospodarstva kot celote. **Prvi korak** je iniciativa naredila januarja 2011 s predstavitvijo **Deklaracije o poštemem poslovanju** (doslej jo je podpisalo 47 organizacij zasebnega sektorja, ki so se zavezale, da bodo v pogodbe vrednosti nad 10.000 EUR

umestile protikorupcijsko klavzulo). **Ključna dejavnost leta 2014 pa bo Akademija Ethos v sodelovanju s poslovno šolo IEDC. »Podjetja se zavedajo tveganj korupcije, nimajo pa znanj, s katerimi bi sistematično povečevala poštenost svojega poslovanja. Na Akademiji Ethos bodo dobila praktična orodja in znanja, s katerimi bodo lahko načrtovala in izvajala ukrepe za pošteno poslovanje v različnih poslovnih funkcijah ter tako dolgoročno povečali svojo konkurenčnost,«** je ob tem povedala prof.dr. Danica Purg, predsednica UNGC Slovenija.

Ljubljana, 9. december 2013

Društvo Integriteta – Transparency International Slovenija
Iniciativa Ethos – UNGC Slovenija
Komisija za preprečevanje korupcije
Združenje Manager
Združenje nadzornikov Slovenije